

Skillnad på marginalen
- en ESO rapport om reformerad
inkomstbeskattning

Spencer Bastani
Linnéuniversitetet

Håkan Selin
IFAU

4 juni, 2019
SNS

Introduktion

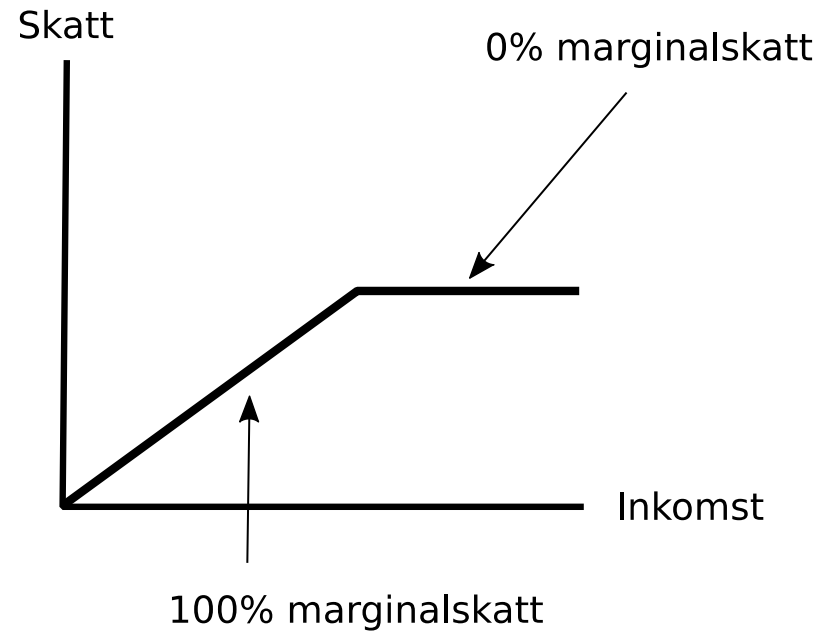
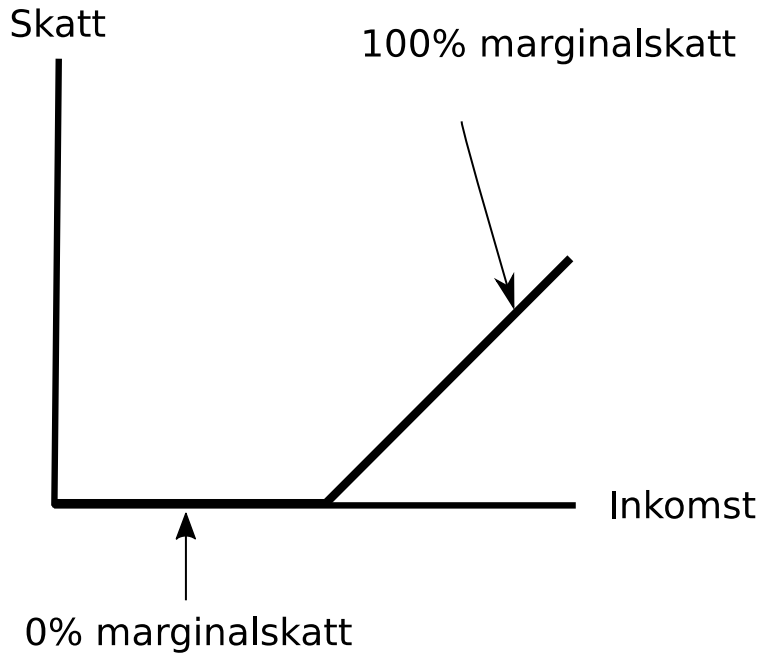
- I Sverige är marginalsatser på arbetsinkomst olika vid olika inkomstnivåer.
- Höginkomsttagare möter mycket höga marginalsatser.
- Stor forskningslitteratur belyser hur marginalsatserna bör utformas.
- Vi analyserar svensk inkomstbeskattning i ljuset av optimal beskattningsteori och empirisk forskning.

Vad är optimal inkomstbeskattning?

- Normativ utgångspunkt: staten vill omfördela mellan individer med olika ekonomisk *förmåga*.
- Staten observerar inte förmåga och måste istället beskatta sådant som är observerbart.
- Huvudsakligt verktyg: icke-linjär (progressiv) beskattning av arbetsinkomster.
- Problem: individer reducerar sina inkomster när de beskattas, vilket minskar skatteintäkterna

Icke-linjär inkomstbeskattning

- Icke-linjär inkomstbeskattning = olika marginalsatter vid olika inkomstnivåer
- Marginalsatt = hur mycket av en ytterligare intjänad en individ får behålla
- Genomsnittlig skatt = total skatt / total inkomst.
- Genomsnittlig skatt beror på alla marginalsatter vid lägre inkomster än den egna.

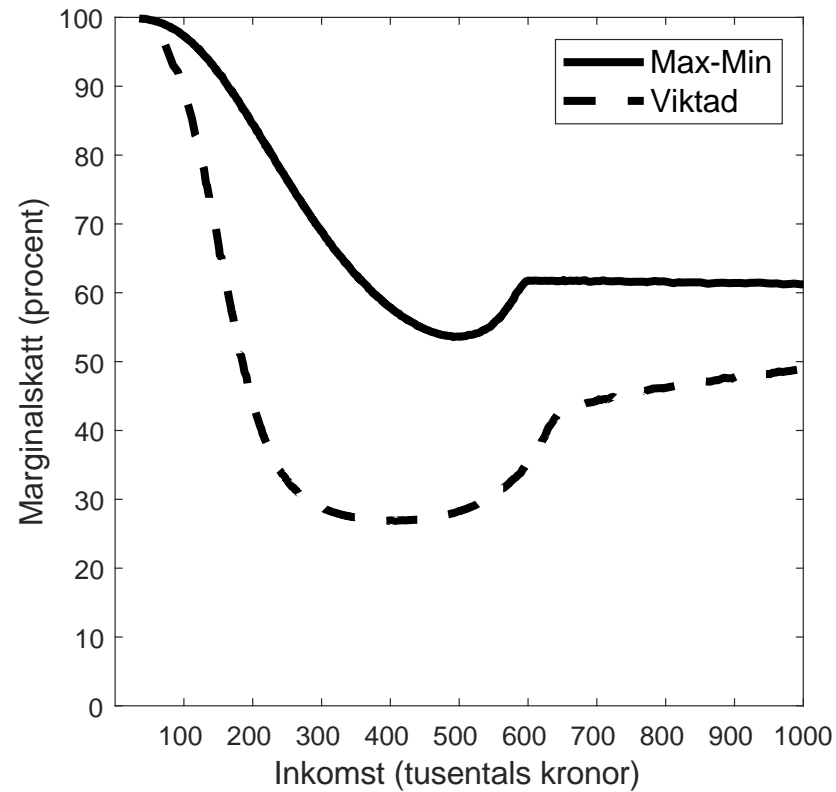

Icke-linjär inkomstbeskattning

- Individens beslut om att jobba fler timmar eller acceptera mer höglönlade och krävande arbetsuppgifter påverkas av marginals-katten
- Skatteintäkterna bestäms av den genomsnittliga skatten.

Numeriska beräkningar

- Vi presenterar illustrativa numeriska beräkningar av optimala skatteskalor där vi tar hänsyn till strukturen på den svenska lönefördelningen.
- Två olika normativa utgångspunkter.
- Skattebasens elasticitet antas vara 0.2

Figur 4.1. Optimal marginals katt för olika nivåer på arbetsinkomst och två olika sociala välfärdsfunktioner. Fördelning av förmågor baserad på svensk lönefördelning. Skattebaselasticiteten är 0,2.

Huvudsakliga insikter

- Optimala marginalsatser är
 - Lägre i inkomstintervall där många skattebetalare befinner sig
 - Lägre när skattebaselasticiteten är högre
 - Högre när staten har kraftigare omfördelningsambitioner.

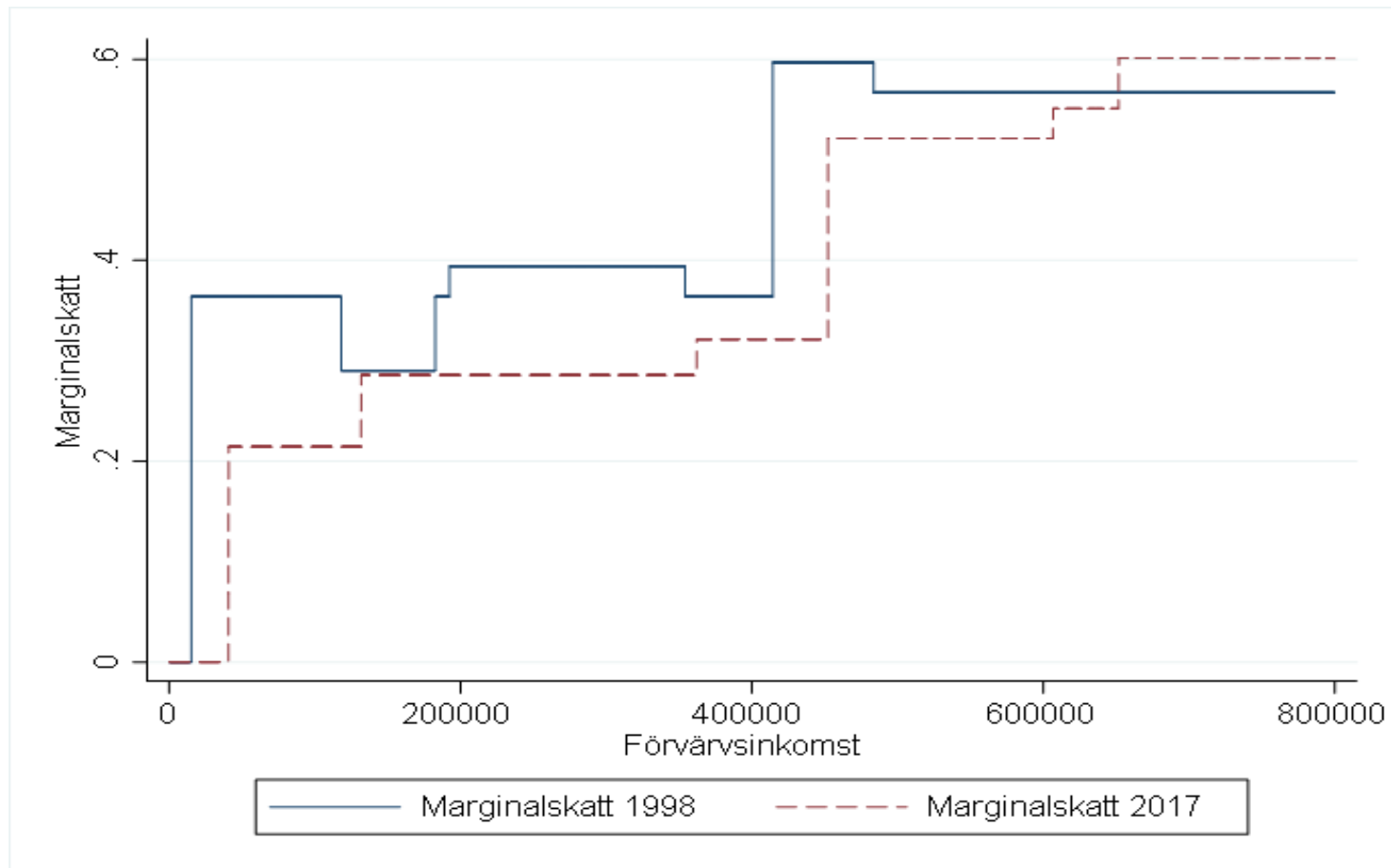
Relevans för svensk skattepolitik?

- Stöd för progressiv skatt för medelstora och höga inkomster, men inget kraftigt hopp.
- Starka indikationer att skatteintäkter skulle öka med lägre marginalskatter ”på toppen”.

Utvecklingslinje 1

- Marginalskatterna sänktes radikalt i 1991 års skattereform.
- Generella höjningar under 1990-talets budgetsanering (t.ex. "värnskatt").
- Senaste 20 åren:
 - Kraftiga marginalskattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare (t.ex. jobbskatteavdrag).
 - Marginalskatter för höginkomsttagare har snarare höjts.

Marginalskatter 1998 och 2017

Utvecklingslinje 2

- Höga marginalsatser på arbete senaste dryga två decennierna.
- Viktiga kapitalsatser har sjunkit (t.ex. bolagsskatt, fastighetsskatt samt skatt på vissa utdelningar).
- Skattegapet mest tydligt för ägare av "3:12-bolagen", som sedan 2006 gradvis fått mer gynnsamma villkor.
- Förenklat: De som tjänar förmånligt beskattade kapitalinkomster har ofta också höga arbetsinkomster.

Reformskisser

1. Slopad värnskatt och slopad utfasning av jobbskatteavdraget.
 2. En ”tillplattad skatteskala”, där marginals-katten inte hoppar så kraftigt som idag vid den nuvarande brytpunkten för statlig skatt.
- Finansiering: Progressiv fastighetsskatt (kräver mer utredning) samt höjd skatt på kapitalinkomster från fåmansaktiebolag från 20 till 25 procent (kräver inte mer utredning).

Reformskisser forts.

- De föreslagna skattesänkningarna är fullt finansierade utan hänsyn tagen till dynamiska effekter.
- De ändrar heller inte fördelningen av disponibla inkomster.
- Nyckeln: Den starka koncentrationen av kapitalinkomster bland individer med höga arbetsinkomster.

Slutord

- Optimal beskattningsteori kraftfullt analysverktyg, men erbjuder *på egen hand* inga politiska svar.
- Slutsatser beror på:
 - Fördelningpolitiska målsättningar, t.ex. ”ta in så mycket skatt som möjligt från de rika”.
 - Bedömningar om skatters långsiktiga effekter.